

Το σώμα στην Ελληνορωμαϊκή περίοδο (Νικόλαος Γιόφτσιος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Οι Ρωμαίοι ήρθαν σε επαφή με τον Ελληνικό πολιτισμό και επηρεάστηκαν από αυτόν ενώ δανείστηκαν στοιχεία τα οποία προσάρμοσαν στο δική τους πολιτισμό. Η εποχή αυτή αποτέλεσε ένα κρίσιμο σημείο για τον αθλητισμό και το αθλητικό ιδεώδες. Η υποδούλωση της Ελλάδας στους Ρωμαίους και οι συνεχείς εμφύλιοι πόλεμοι έφεραν την οικονομική, ηθική και κοινωνική εξαθλίωση. Γι αυτό άλλωστε το λόγο διεκόπη και η τέλεση των περισσότερων τοπικών αγώνων (Μαυροματάκη, 2001).

Η πορεία του αθλητισμού ξεκινά και πάλι από την αυτοκρατορική εποχή και μετά. Παρουσιάζεται μια ανανεωτική κίνηση κατά την οποία επιχειρήθηκε η αναβίωση του αθλητισμού από τους αυτοκράτορες. Πραγματοποιήθηκαν αγώνες και μεγάλες αθλητικές γιορτές έχοντας την παλιά αρχαία ελληνική δόξα. Οι ρωμαίοι προσπάθησαν να μιμηθούν αγωνίσματα κατά το ελληνικό πρότυπο και χάρη στις προσπάθειες αυτές οι αγώνες εμφανίστηκαν ξανά σε πολλά μέρη της αυτοκρατορίας (Μουρατίδη, 1990).

Αυτοκράτορες όπως ο Πομπήιος, ο Ιούλιος Καίσαρ και ο Ηρώδης ο Μέγας, υπήρξαν

λάτρεις λάτρεις του ελληνικού πολιτισμού και χρηματοδοτούσαν αγώνες με ελληνικό χαρακτήρα. Επίσης, ο Γάιος Οκταβιανός πίστευε ότι ένα μείγμα ελληνικού και ρωμαϊκού αθλητισμού θα βελτίωνε το πολιτισμικό επίπεδο των κατοίκων της αυτοκρατορίας. Γι αυτό το λόγο αναβίωσε παλιές αθλητικές γιορτές αλλά ίδρυσε καινούργιες. Ένας ακόμη υποστηρικτής των αρχαίων ελληνικών αγώνων υπήρξε ο Νέρων ο οποίος αγαπούσε ιδιαίτερα τον ελληνικό πολιτισμό και συγκεκριμένα τους Ολυμπιακούς αγώνες. Ίδρυσε στη Ρώμη τα Neronia (Σπαθάρη, 2000).

Ωστόσο, η αθλητική αυτή ανάπτυξη δεν ήταν ουσιώδης αλλά κατά κύριο λόγο επιφανειακή. Και αυτό γιατί κατά τα ρωμαϊκά χρόνια ο αθλητισμός εμπορευματοποιήθηκε με την εμφάνιση επαγγελματιών αθλητών. Οι Ρωμαίοι πλήρωναν τεράστια ποσά για να αποκτήσουν τους καλύτερους αθλητές με τους οποίους θα εξασφάλιζαν μια νίκη στους Ολυμπιακούς αγώνες (Κύρκου, 1982).

Δηλαδή αυτοσκοπός για τους Ρωμαίους άρχισε να γίνεται η νίκη για τα χρήματα από μέρους του αθλητή και των χρηματοδοτών του. Έτσι ο αθλητισμός έπαψε να είναι μέσο ψυχαγωγίας καθώς μετατράπηκε σε μέσο διασκέδασης. Ακόμη, στα ρωμαϊκά χρόνια οι αυτοκράτορες χειραγωγούσαν τις μάζες έτσι ώστε να φανατίζονται με τον αθλητισμό και να μην ασχολούνται με τα πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα. Έτσι οι πολίτες αφοσιώνονταν σε ορισμένα αθλήματα και δεν αντιδρούσαν στις πολιτικές των αυτοκρατόρων. Οι αθλητικοί αγώνες εκφυλίστηκαν και μεταβλήθηκαν σε αιματηρούς αγώνες του Ρωμαϊκού Ιπποδρόμου (Κύρκου, 1982).

Ανάπτυξη του αθλητισμού υπήρξε και στο Βυζάντιο. Η άποψη ότι στο Βυζάντιο δεν ασχολούνταν με τον αθλητισμό αλλά μόνο με τις αρματοδρομίες είναι λανθασμένη. Σύμφωνα με μελέτες η άθληση σαν στοιχείο της αρχαίας ελληνικής κουλτούρας δεν έπαψε να υπάρχει σαν γνώρισμα στον ελληνικό τουλάχιστον βυζαντινό πληθυσμό. Την εποχή του Βυζαντίου όλοι οι θρησκευτικοί αγώνες είχαν καταργηθεί διότι θεωρούνταν ειδωλολατρικοί και δεν επιτρέπονταν στην χριστιανική κοινωνία. Παρ' όλα αυτά όχι για θρησκευτικούς λόγους αλλά από συνήθεια και για ψυχαγωγικούς λόγους οι Βυζαντινοί συνέχισαν να γυμνάζονται (Γιάτση, 2000).

Όσον αφορά πληροφορίες για την απεικόνιση του σώματος, αυτές απορρέουν από την τέχνη της εποχής. Οι Ρωμαίοι κατάλαβαν την αξία της τέχνης και το πώς θα μπορούσε να εξυπηρετήσει πολιτικούς, κοινωνικούς και θρησκευτικούς σκοπούς ενώ από εκείνα τα στοιχεία που αφομοίωσαν από τα έργα του Ελληνικού πολιτισμού προχώρησαν ένα βήμα πιο πέρα. Οι Ρωμαίοι δανείστηκαν στοιχεία που είχαν να κάνουν με την στάση του ανθρώπινου σώματος, τον ρυθμό και την κίνηση. Η μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην Ρωμαϊκή και την Ελληνική τέχνη έγκειται στο γεγονός της εικονιστικής προσέγγισης. Οι Ρωμαϊκή γλυπτική δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ομοιότητα της μορφής με το πρότυπο της φύσης και όχι τόσο στην εξιδανίκευση της εκάστοτε μορφής. Η θεματολογία της Ρωμαϊκής τέχνης πλησιάζει πολύ σε εκείνη της αρχαίας Ελληνικής αλλά δίνει περισσότερη βαρύτητα σε φάσεις από πολεμικές σκηνές (Steward, 1997).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)